

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Підставою для розроблення проекту Закону України є Постанова Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943-ХІІ «Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР» (далі — проект Закону), якою встановлено, що тимчасово до законодавчого визначення суб'єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташованого на території України, зазначене майно є загальнодержавною власністю.

Так, 28 червня 1996 року Верховною Радою України від імені Українського народу було прийнято Конституцію України — Основний Закон України, статтею 92 якої визначено, що правовий режим власності встановлюється виключно законами України.

На сьогодні питання щодо суб'єктів права власності на вказане майно на законодавчому рівні не визначено.

Одночасно слід зауважити, що з метою вироблення та реалізації державної соціальної і економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціальної стабільності в суспільстві в Україні встановлений порядок ведення соціального діалогу, який здійснюється, зокрема, на принципах взаємної поваги та пошуку компромісних рішень.

Тому вказаним проектом акта пропонується з урахуванням вимог Закону України «Про соціальний діалог в Україні» підтримати діяльність профспілкових організацій, визначивши їх власниками майна, яке призначено для розміщення профспілок, їх об'єднань, провадження діяльності, пов'язаної з навчанням профспілкових кадрів, підвищенням рівня їх знань щодо правового, економічного та соціального захисту працівників, затвердивши перелік такого майна Кабінетом Міністрів України за пропозицією Національної тристоронньої соціально-економічної ради, до основних завдань якої, зокрема, належать підготовка та надання узгоджених рекомендацій і пропозицій, зокрема, Кабінету Міністрів України з питань формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин.

Також відповідно до статті 13 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» держава, зокрема, сприяє навчання профспілкових кадрів, спільно з профспілками забезпечує підвищення рівня їх знань щодо правового, економічного та соціального захисту працівників.

У свою чергу держава відповідно до Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» забезпечує підтримку і захист законних прав та інтересів творчих спілок, гарантує однакові умови для виконання ними

статутних завдань і цілей. З метою підтримки творчих спілок в реалізації їх статутних завдань держава, зокрема, сприяє розвиткові творчих спілок, їх діяльності щодо творення національної культури та мистецтва, проведенню культурно-мистецьких заходів.

Так, держава в особі органів державної влади у встановленому порядку з метою підтримки творчих спілок в реалізації їх статутних завдань для розвитку творчих спілок, їх діяльності щодо творення національної культури та мистецтва, проведення культурно-мистецьких заходів забезпечила передачу у власність чи надання у безстрокове користування нерухомого майна творчим спілкам, яке було в їхньому користуванні на момент прийняття Верховною Радою України Постанови від 10 квітня 1992 року «Про майнові комплекси та фінансові ресурси громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташовані на території України».

Підготовлений проект Закону є аналогічним за своїм підходом Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», а саме пропонується визначити профспілки, їх об'єднання власниками майна профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташованого на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні і використовується профспілками, їх об'єднаннями для забезпечення мети, визначеної статтею другою цього Закону.

Щодо відповідного державного майна, яке пропонується проектом Закону надаватися профспілкам, їх організаціям та об'єднанням у користування на загальних підставах, то на таке державне майно розповсюджується дія Закону України «Про управління об'єктами державної власності», відповідно до якого уповноважені органи управління реалізують права держави як власника такого майна, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням ним, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб.

Одночасно слід зауважити, що наслідком відсутності законодавчого врегулювання правового статусу майна профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташованого на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні, є перехід до недержавних структур такого майна, що створювалося за рахунок державних капіталовкладень.

Зокрема, у відання Укрпрофради (правонаступник – Федерація незалежних профспілок) передавалося державне майно, про що свідчить постанова Ради Міністрів Української РСР від 23.04.1960 № 606 «Про передачу профспілкам санаторіїв і будинків відпочинку Міністерства охорони здоров'я УРСР», розроблена на виконання постанови Ради Міністрів СРСР від 10.03.1960 № 335, згідно з якою профспілкам у відання було передано санаторії, будинки та інше майно, згідно з додатками до зазначеної постанови.

Пункт 5 постанови передбачав, що Держплан УРСР разом з Міністерством фінансів УРСР, Міністерством охорони здоров'я УРСР та Укрпрофрадою повинні були визначити обсяги капіталовкладень та джерела

фінансування на нове будівництво, реконструкцію і благоустрій санаторно – курортних об'єктів на 1960 рік, які передавалися Українській республіканській Раді профспілок.

При цьому, враховуючи, що у власність профспілкам це майно не надавалося, то права самостійного розпорядження цим майном щодо зміни його форми власності Укрпрофрада та її правонаступник – Федерація незалежних профспілок не мала.

2. Мета і шляхи її досягнення

Основною метою розроблення проекту акта є врегулювання на законодавчому рівні правового статусу майна профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташованого на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні.

Проектом Закону передбачається встановити правові засади визначення суб'єктів права власності на майно профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташоване на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні.

Відповідне майно, призначене для розміщення профспілок, їх об'єднань, провадження діяльності, пов'язаної з навчанням профспілкових кадрів, підвищенням рівня їх знань щодо правового, економічного та соціального захисту працівників, пропонується визнати власністю профспілок, їх об'єднань з урахуванням вимог статті 2 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

Відповідне майно, яке є власністю держави, може надаватися профспілкам, їх організаціям та об'єднанням у користування на загальних підставах.

Наслідком відсутності визначення на законодавчому рівні правового статусу майна профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташованого на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні, є перехід такого майна, що утворилося за рахунок державних капіталовкладень, до недержавних структур.

3. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють Цивільний кодекс України, закони України «Про управління об'єктами державної власності», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташовані на території України», «Про соціальний діалог в Україні», Указ Президії Верховної Ради України від 30.08.1991 № 1452-ХІІ «Про передачу підприємств, установ та організацій союзного підпорядкування, розташованих на території України, у власність держави», Постанова Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943-ХІІ «Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація зазначеного проекту акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету, матеріальних та інших витрат.

5. Позиція заінтересованих органів

Заінтересовані органи — Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство фінансів, Мінсоцполітики пропозицій та зауважень не надали.

6. Регіональний аспект

Проект акта не стосується питань розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6.¹ Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект Закону підлягає громадському обговоренню.

8¹. Розгляд Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій

Проект Закону не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

9. Позиція соціальних партнерів

Проект Закону потребує узгодження відповідно до Закону України «Про соціальний діалог».

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону не є регуляторним актом у розумінні Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Реалізація проекту Закону не впливає на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття Закону забезпечить визначення суб'єктів права власності на майно профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташоване на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні, сприятиме забезпеченню з боку держави однакового підходу до врегулювання прав власності на майно, що використовується громадськими організаціями, та дасть змогу забезпечити реалізацію державою права власності на відповідне майно, яке розташоване

на території України, та забезпечити ефективне його використання в інтересах громадян України.

В. о. Голови Фонду

В. Трубаров

“01” червня 2018 р.